

Zaak C-508/22

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

27 juli 2022

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Braşov (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

22 juni 2022

Verzoekende partijen:

KL

PO

Verwerende partij:

Administrația Județeană a Finanțelor Publice Braşov

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verzoek tot herziening van het arrest van de Curtea de Apel Braşov (rechter in tweede aanleg Braşov, Roemenië) van 5 april 2022 dat is ingediend door verzoekster AX en voortgezet door haar erfgenamen, KL en PO.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Krachtens artikel 267 wordt verzocht om uitlegging van artikel 110 VWEU.

Prejudiciële vragen

„1) Kan het Unierecht (artikel 110 VWEU) aldus worden uitgelegd dat het bedrag van een door het Unierecht verboden heffing is vervat in de waarde van het

voertuig en uitsluitend samen met het eigendomsrecht daarop aan derden-verkrijgers kan worden overgedragen?

2) Verzet de uitlegging [van artikel] 110 VWEU zich tegen een nationale regeling als die van artikel 1 van OUG nr. 52/2017, volgens welke teruggaaf van een door het Unierecht verboden heffing uitsluitend kan worden verleend aan de belastingplichtige die deze heeft betaald, en niet aan latere verkrijgers van het voertuig waarvoor zij is betaald in het geval dat de heffing niet is terugbetaald aan de persoon die deze heeft betaald?”

Aangevoerde bepalingen van Unierecht en rechtspraak

Artikel 110 VWEU

Arrest van 7 april 2011, Tatu (C-402/09), punt 40

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 din 4 august 2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule (spoedbesluit nr. 52/2017 van de regering van 4 augustus 2017 betreffende teruggaaf van de bijzondere heffing voor personenauto's en motorvoertuigen, de vervuilingsheffing voor motorvoertuigen, de heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen en de milieuheffing voor motorvoertuigen; hierna: „OUG nr. 52/2017”): artikel 1, lid 1:

„Belastingplichtigen die de bijzondere heffing op personenauto's en andere motorvoertuigen hebben betaald zoals vastgesteld in de artikelen 214¹ tot en met 214³ van Lege 571/2003 privind Codul fiscal (wet nr. 571/2003 houdende het belastingwetboek), zoals aangevuld en gewijzigd, of de vervuilingsheffing voor motorvoertuigen zoals vastgesteld in Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (spoedbesluit nr. 50/2008 van de regering tot instelling van een vervuilingsheffing voor motorvoertuigen), goedgekeurd bij wet nr. 140/2011, of de heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen als bepaald in Lege nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (wet nr. 9/2012 betreffende de heffing op verontreinigende emissies van motorvoertuigen), zoals gewijzigd, en de milieuheffing voor motorvoertuigen, bepaald door OUG nr. 9/2013, met aanvullingen wijzigingen goedgekeurd bij wet nr. 37/2014, zoals gewijzigd en aangevuld, en die nog geen teruggaaf hebben ontvangen op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit spoedbesluit, kunnen teruggaaf van die heffingen vorderen, inclusief de rente die verschuldigd is vanaf de datum van inning tot aan de datum van teruggaaf, door middel van een verzoek aan het bevoegde centrale belastingorgaan. De hoogte van de rente wordt bepaald door

artikel 174, lid 5, van Lege nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (wet nr. 207/2015 houdende het wetboek fiscaal procesrecht), zoals gewijzigd en aangevuld.”

Korte uiteenzetting van de feiten en procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 3 maart 2008 heeft SC Zilex Corn SRL een personenauto van het merk Toyota met bouwjaar 2007 geleased.
- 2 Voor de registratie van de personenauto heeft de leasemaatschappij BCR Leasing IFN SA de bijzondere heffing ten bedrage van 5 359,86 Roemeense lei (RON) plus 1 018,37 RON btw aan de belastingdienst betaald, welke heffing SC Zilex Corn SRL vervolgens aan de belastingdienst heeft betaald.
- 3 Na de registratie van de personenauto op 12 november 2012 op naam van SC Zarl SRL werd het eigendomsrecht daarvan aan die onderneming overgedragen. AX heeft het eigendomsrecht van het motorvoertuig vervolgens op 16 mei 2016 verkregen.
- 4 Op 28 augustus 2018 heeft AX bij de Administrația Județeană a Finanțelor Publice (regionaal directoraat-generaal overheidsfinanciën) van Brașov teruggaaf verzocht van de bijzondere registratieheffing ten bedrage van 6 378,23 RON, die was betaald voor de registratie van de betrokken personenauto.
- 5 Bij besluit van 5 maart 2019 werd het verzoek van AX afgewezen omdat het was ingediend door een andere persoon dan de belastingplichtige. Het bezwaar tegen het besluit van 5 maart 2019 werd bij besluit van 29 juli 2019 verworpen.
- 6 Bij het beroepschrift dat op 7 februari 2020 is ingeschreven op de rol van de Tribunal Brașov (rechter in eerste aanleg Brașov, Roemenië) hebben de verzoekers AX en YC nietigverklaring gevorderd van de besluiten van de Administrația Județeană a Finanțelor Publice Brașov van 5 maart en 29 juli 2019 en verzocht deze instantie te veroordelen tot vaststelling van een besluit tot teruggaaf van de heffing en de daarover verschuldigde rente, overeenkomstig hun verzoek van 28 augustus 2018.
- 7 Bij vonnis van 23 december 2020 heeft de Tribunalul Brașov de door verzoeker YC opgeworpen exceptie betreffende het ontbreken van procesbevoegdheid aanvaard en het beroep, voor zover dat betrekking had op AX, verworpen op de grond zij geen recht had op teruggaaf, aangezien volgens artikel 1, leden 1, 2 en 5, van OUG nr. 52/2017 uitsluitend de belastingplichtige daar recht op heeft, en de latere verkrijgers niet.
- 8 AX is tegen het vonnis opgekomen bij de Curte de Apel Brașov, en heeft daarbij aangevoerd dat het in strijd was met het Unierecht. Ter ondersteuning van haar hoger beroep heeft AX aangevoerd dat op grond van punt 40 van het arrest van 7 april 2011, Tatu (C-402/09), het bedrag van de registratieheffing wordt

opgenomen in de waarde van het voertuig, aangezien de handelswaarde daarvan het restbedrag van de heffing omvat, dat wordt berekend als een door de waardevermindering van dit voertuig bepaald percentage van de oorspronkelijke waarde.

- 9 Op 5 april 2022 heeft de Curte de Apel Braşov het hoger beroep verworpen op de grond dat AX in haar motivering niet had aangetoond dat op de datum waarop SC Zaral SRL de eigendom op de personenauto heeft overgedragen, eveneens het vorderingsrecht ten bedrage van 6 370,23 RON was overgegaan, dat SC Zilex Corn SRL als heffing op verontreinigende emissies had betaald.
- 10 AX heeft bij de verwijzende rechter, de Curte de Apel Braşov, een verzoek tot herziening van het definitieve vonnis van 5 april 2022 ingediend, waarbij zij heeft verzocht het bestreden arrest te wijzigen, het hoger beroep opnieuw te onderzoeken, en tevens heeft verzocht om een prejudiciële verwijzing naar het Hof.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 11 AX heeft aangevoerd dat de beslissing tot verwerping van het hoger beroep is genomen in strijd met het beginsel van voorrang van het Unierecht, en dat de rechter in tweede aanleg zich daarbij heeft gebaseerd op een onjuiste uitlegging van artikel 110 VWEU die in strijd is met de rechtspraak van het Hof. In dit verband verwijst zij naar de arresten Amministrazione delle Finanze dello Stato/San Giorgio (C-199/82), en Comateb e.a./Directeur général des douanes et droits indirects (C-192/95–C-218/95).
- 12 Volgens AX moeten de nationale rechters vaststellen of de ondernemer de door het Unierecht verboden heffing in zijn geheel of gedeeltelijk aan anderen heeft overgedragen. In punt 40 van het arrest Tatu (C-402/09) heeft het Hof geoordeeld dat vanaf de betaling van een registratieheffing in een lidstaat, het bedrag van deze heffing is opgenomen in de waarde van het voertuig. Bijgevolg wordt deze heffing vervolgens samen met het eigendomsrecht op het voertuig overgedragen.
- 13 De Administrația Județeană a Finanțelor Publice Braşov verzet zich tegen de prejudiciële verwijzing naar het Hof.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 14 De Curte de Apel Braşov behandelt de onderhavige zaak in de hoedanigheid van rechter van laatste aanleg, in het kader van de buitengewone herzieningsprocedure die is ingesteld op grond van artikel 21, lid 1, van wet nr. 554/2004, waarin is bepaald dat definitief geworden vonnissen die zijn vastgesteld in strijd met het beginsel van voorrang van het Unierecht, een grond voor herziening vormen.

- 15 Na de bepalingen van OUG nr. 52/2017 te hebben onderzocht, stelt de verwijzende rechter enerzijds vast dat dit spoedbesluit volgens de considerans daarvan is vastgesteld naar aanleiding van de arresten van 9 juni 2016, Budișan (C-586/14, EU:C:2016:421), 30 juni 2016, Câmpean (C-200/14, EU:C:2016:494), en 30 juni 2016, Ciup (C-288/14, niet gepubliceerd, EU:C:2016:495), waarin het Hof heeft geoordeeld dat meerdere Roemeense milieuheffingen die op motorvoertuigen van toepassing zijn – waaronder de heffing die in de onderhavige zaak aan de orde is – in strijd zijn met bepalingen van Unierecht, en met name artikel 110 VWEU.
- 16 Anderzijds blijkt volgens hem uit de bewoordingen van artikel 1 van OUG 52/2017 dat de Roemeense Staat het recht op teruggaaf van de heffing uitsluitend heeft toegekend aan de belastingplichtige die deze heeft betaald. Het is evenwel een feit dat in het tijdsbestek van elf jaar van de invoering van de eerste met het Unierecht strijdige heffing in 2006 tot aan de vaststelling van het spoedbesluit in 2017, voertuigen zijn verkocht, die dus niet langer eigendom zijn van belastingplichtige die de heffing heeft betaald, en dat indien de overdracht van het vorderingsrecht aan de actuele gebruiker niet wordt erkend, teruggaaf van de heffing niet mogelijk is.
- 17 Naar haar aard wordt de betrokken heffing zodra zij is betaald opgenomen in de marktwaarde van het geregistreerde motorvoertuig, welke conclusie volgt uit het arrest Tatu (C-402/09). In de praktijk waren voertuigen met de op het tijdstip van de verkoop betaalde heffing duurder dan onbelaste voertuigen, zodat de belastingplichtige die de heffing had betaald, deze indirect over de koopprijs inde.
- 18 Mede gelet op het arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-192/95 tot en met C-218/95 is de verwijzende rechter van oordeel dat door de wijze waarop in OUG nr. 52/2017 de procedure voor teruggaaf is geregeld, de mogelijkheid tot teruggaaf wordt beperkt, waardoor de uitoefening van de aan het Unierecht ontleende rechten in de praktijk onmogelijk of buitengewoon moeilijk wordt.
- 19 Volgens de Curte de Apel Brașov wordt deze conclusie bevestigd door de recente ontwikkelingen op wetgevingsgebied, met name door OUG nr. 93/2022, waarbij OUG nr. 52/2017 is ingetrokken en een nieuwe teruggaafprocedure is vastgesteld die ook de verkrijger van een leaseauto de mogelijkheid biedt om teruggaaf van de heffing te verzoeken wanneer de heffing door de leasingmaatschappij is betaald.